

ỦY BAN NHÂN DÂN XÃ PHÚ HÒA ĐÔNG
TRƯỜNG TIỂU HỌC-TRUNG HỌC CƠ SỞ
TÂN TRUNG

ĐỀ KIỂM TRA CUỐI KỲ I
Năm học : 2025 – 2026
Môn: Ngữ văn - Lớp 9
Thời gian làm bài: 90 phút
(Không kể thời gian phát đề)

ĐỀ CHÍNH THỨC

PHẦN I: ĐỌC - HIỂU (5,0 điểm)

CẢM ƠN ĐẤT NƯỚC ¹

(Huỳnh Thanh Hồng)

**Tôi chưa từng đi qua chiến tranh
Chưa thấy hết sự hy sinh của bao người
ngã xuống
Thuở quê hương còn gồng gánh nỗi đau.**

Tôi lớn lên từ rẫy mía, bờ ao
Thả cánh diều bay
Lội đồng hái bông súng trắng
Mẹ nuôi tôi dải dầu mưa nắng
Lặn lội thân cò quãng vắng đồng xa.

Tôi lớn lên từ những khúc dân ca
Khoan nhặt tiếng đờn kìm
Ngân nga sáo trúc
Đêm Trung thu say sưa nghe bà kể
Chú Cuội một mình ngồi gốc cây đa.

Thời gian qua
Xin cảm ơn đất nước
Bom đạn mấy mươi năm vẫn lúa reo, sóng hát
Còn vọng vang với những câu Kiều
Trong từng ngằn ấy những thương yêu
Tiếng mẹ ru hời
Điệu hò thánh thót
Mang hình bóng quê hương tôi lớn thành người

Đất nước của tôi ơi!
Vẫn sáng ngời như vàng trắng vành vạnh.

(In trong *Bến quê*, NXB Văn nghệ TP Hồ Chí Minh, 2006)

Huỳnh Thanh Hồng (1964 – 2007) quê ở Vĩnh Long, là hội viên Hội Nhà báo, hội viên Hội Văn học Nghệ thuật tỉnh Vĩnh Long. Huỳnh Thanh Hồng là một gương mặt văn nghệ được nhiều người yêu mến, nổi tiếng với men thơ nồng say. Thơ anh, nồng nàn tình yêu với quê hương xứ sở. Anh thổi vào những bài thơ của mình một men say rất lạ, dễ chạnh lòng, sâu lắng và cũng rất đỗi tự hào về quê hương, đất nước, một đất nước chịu nhiều đau thương mà vẫn quật cường, với những tấm lòng bình dị, thủy chung. Huỳnh Thanh Hồng đã xuất bản các tập thơ: *Thương nhớ người dung* (tập thơ, NXB Cửu Long, 1991), *Lời của dòng sông* (tập thơ, 2003), *Bến quê* (tập thơ – NXB Văn nghệ Thành phố Hồ Chí Minh, 2006) ...

¹ Bài thơ *Cảm ơn Đất nước* trích trong tập *Bến quê* là một tác phẩm tiêu biểu cho phong cách nghệ thuật thơ Huỳnh Thanh Hồng.

Thực hiện các yêu cầu:

Câu 1 (1.0 điểm) Xác định thể thơ của văn bản trên. Hãy chỉ ra ít nhất 2 đặc điểm để nhận diện thể thơ đó?

Câu 2 (1.0 điểm) Trong bài thơ, hình bóng quê hương được tác giả miêu tả bằng những hình ảnh nào?

Câu 3 (1.0 điểm) Nêu chủ đề của bài thơ?

Câu 4 (1.0 điểm) Chỉ ra và nêu tác dụng của biện pháp tu từ trong đoạn thơ in đậm?

Câu 5 (1.0 điểm) Sau khi tìm hiểu bài thơ, theo em mỗi học sinh cần làm gì để thể hiện trách nhiệm đối với đất nước? (Trình bày khoảng 5 đến 7 dòng)

PHẦN II: VIẾT (5,0 điểm)

Em hãy viết một bài văn (khoảng 400 chữ) phân tích chủ đề và những nét đặc sắc về hình thức nghệ thuật của bài thơ trên.

-----HẾT-----

HƯỚNG DẪN CHẤM

A. HƯỚNG DẪN CHUNG

Đề bài gồm 2 phần:

+ Phần 1: đánh giá các kĩ năng đọc hiểu, viết đoạn ngắn.

+ Phần 2: đánh giá kĩ năng viết bài văn nghị luận văn học.

Giáo viên thực hiện theo hướng dẫn chấm, chú ý khuyến khích các bài viết có ý riêng, sáng tạo.

Học sinh có thể trình bày, triển khai theo cách riêng, nếu đáp ứng tốt các yêu cầu vẫn cho đủ điểm.

B. ĐÁP ÁN VÀ THANG ĐIỂM

Phần 1 – (5,0 điểm)

Câu	Yêu cầu cần đạt	Điểm
1	Xác định thể thơ của văn bản trên. Chỉ rõ đặc điểm của thể thơ .	
	-Thể thơ: tự do. (0.5 điểm) -Đặc điểm: Học sinh nêu ít nhất 2 trong các đặc điểm sau: (0.5 điểm) + Các câu thơ dài ngắn khác nhau + Không quy định về số chữ trong mỗi dòng thơ + Không quy định về số dòng thơ trong mỗi khổ thơ.. + Không quy định về cách ngắt nhịp, gieo vần. *Lưu ý: Tùy vào cách diễn đạt của học sinh, miễn là phù hợp với nội dung, GV linh hoạt chấm điểm sao cho hợp lý.	
2	Liệt kê những hình ảnh khắc họa vẻ đẹp của “Đất nước” trong đoạn thơ	1,0
	- <i>Rẫy mía, bờ ao, cánh diều, đồng lúa, bông súng trắng.</i> - <i>Mẹ tảo tần “dãi dầu mưa nắng”, “lặn lội thân cò”.</i> - <i>Khúc dân ca, tiếng đàn kìm, sáo trúc, bà kể chuyện đêm Trung thu.</i> *Lưu ý: HS nêu được 4 hình ảnh thơ đạt trọn 1 điểm (mỗi hình ảnh đạt 0.25 điểm)	
3	Nêu chủ đề của bài thơ.	1,0
	- Bài thơ thể hiện lòng biết ơn sâu sắc đối với quê hương – đất nước; ca ngợi vẻ đẹp bình dị, giàu truyền thống văn hoá và sức sống bền bỉ của đất nước; đồng thời thể hiện tình yêu thiết tha, niềm tự hào của tác giả với quê hương. *Lưu ý: Tùy vào cách diễn đạt của học sinh, miễn là phù hợp với nội dung, GV linh hoạt chấm điểm sao cho hợp lý.	
4	Chỉ ra và nêu tác dụng của biện pháp tu từ trong đoạn thơ in đậm?	1,0
	- Xác định biện pháp tu từ : nhân hóa “ <i>quê hương còn gồng gánh nỗi đau</i> » (0.5 điểm) - Tác dụng: (0.5 điểm) + Tăng tính gợi hình , gợi cảm và sự sinh động + Nhấn mạnh và khắc họa hình ảnh chiến tranh trên đất nước mình/ nhấn mạnh tình cảm của tác giả...	

Câu	Yêu cầu cần đạt	Điểm
5	Những việc làm để thể hiện trách nhiệm đối với đất nước:	1,0
	- Học sinh đáp ứng yêu cầu về độ dài của đoạn.(5-7 dòng) - Nếu thừa hoặc thiếu từ 2 dòng -0.25 điểm. - Tùy theo cách diễn đạt của học sinh nhưng phải nêu tối thiểu 3 hành động. Gợi ý: - Biết trân trọng những giá trị tốt đẹp mà cha ông để lại. - Cần giữ gìn bản sắc văn hoá dân tộc - Biết yêu thương gia đình, quê hương, học tập tốt, góp phần bảo vệ môi trường sống, tham gia các hoạt động thiện nguyện,...	

Phần 2 – (5.0 điểm)

Yêu cầu cần đạt	Điểm
Em hãy viết một bài văn (khoảng 400 chữ)phân tích chủ đề và những nét đặc sắc về hình thức nghệ thuật của bài thơ.	5,0
<i>a. Đảm bảo cấu trúc bài văn nghị luận :có đủ các phần mở bài, thân bài, kết bài.</i>	
<i>b. Xác định đúng vấn đề và triển khai vấn đề cần nghị luận: HS có thể có nhiều cách triển khai khác nhau, miễn lập luận chặt chẽ, các luận điểm, lí lẽ, dẫn chứng tập trung làm rõ luận đề. Sau đây là vài gợi ý:</i> - Giới thiệu ngắn gọn về tác giả, xuất xứ và nội dung chủ đề của tác phẩm <i>Cảm Ơn Đất nước</i>. - Phân tích chủ đề và nghệ thuật đặc sắc của tác phẩm: *Chủ đề - Bài thơ thể hiện những cảm nhận rất xúc động, chân thực của tác giả về hình ảnh của một đất nước bình dị, gần gũi nhưng cũng cao cả, thiêng liêng: <i>Rẫy mía bờ ao, cánh diều, bông súng trắng, lúa reo sóng hát, khúc dân ca, tiếng đàn kìm, ngân nga sáo trúc, tiếng mẹ ru, câu Kiều...</i> Dù qua bao năm tháng chiến tranh nhưng vẻ đẹp, sự sống, những giá trị vật chất, tinh thần vẫn trường tồn. - Bài thơ là tình yêu, sự tự hào, trân trọng và biết ơn đất nước của tác giả vì đã cho mình được sống trong những không gian bình dị, trong những giá trị văn hóa, trong tình yêu thương. *Nghệ thuật: - Thể thơ tự do, các biện pháp nghệ thuật như nhân hóa, điệp ngữ, liệt kê... được sử dụng một cách sáng tạo, ngân vang, gợi cảm, giúp người đọc cảm nhận sâu hơn vẻ đẹp trữ tình của quê hương. Ngôn ngữ thơ giản dị mà giàu nhạc điệu đã góp phần làm nên giọng thơ âm áp, thiết tha. - Nhìn đất nước ở nhiều phương diện khác nhau; giọng điệu trầm lắng, thiết tha...	

3. Đánh giá chung : <i>Cám ơn đất nước</i> là bài thơ thấm đẫm tình yêu quê hương, đất nước và cũng tiêu biểu cho phong cách thơ của của tác giả. Bài thơ cũng là lời nhắc nhở mỗi người hãy sống gắn bó, tự hào về đất nước...	
<i>c.Chính tả, ngữ pháp: đảm bảo chuẩn chính tả, ngữ pháp tiếng Việt.</i>	
<i>d.Sáng tạo: cách diễn đạt sáng tạo, thể hiện suy nghĩ, đánh giá độc đáo, mới mẻ về vấn đề.</i>	

MA TRẬN ĐỀ KIỂM TRA CUỐI HỌC KÌ I NĂM HỌC 2025 - 2026**MÔN: NGỮ VĂN****THỜI GIAN: 90 PHÚT**

Kĩ năng	Số câu hỏi theo mức độ nhận thức			
	Nhận biết	Thông hiểu	Vận dụng	Vận dụng cao
Đọc hiểu	- Nhận biết đặc trưng thể loại thơ (tự do) - Tìm hình ảnh thơ thể hiện chủ đề.	- Nêu chủ đề của bài thơ? - Chỉ ra và nêu tác dụng của biện pháp tu từ.		
Viết			Viết đoạn văn khoảng 5-7 câu ghi lại cảm nghĩ của học sinh.	
				Viết bài văn nghị luận khoảng 400 chữ phân tích nội dung chủ đề và đặc sắc nghệ thuật của tác phẩm.
Tổng số câu (6 câu)	2 câu	2 câu	1 câu	1 câu
Tổng số điểm (10 điểm)	2,0 điểm	2,0 điểm	1,0 điểm	5,0 điểm
Tỉ lệ % (100%)	20 %	20%	10%	50%

BẢN ĐẶC TẢ ĐỀ KIỂM TRA CUỐI HỌC KÌ I

TT	Kĩ năng	Đơn vị kiến thức	Mức độ đánh giá	Số câu hỏi theo mức độ nhận thức			
				Nhận biết	Thông hiểu	Vận dụng	Vận dụng cao
1	ĐỌC HIỂU	Thơ (thơ tự do)	Nhận biết: - Nhận biết thể loại thơ (tự do) - Nêu đặc điểm của thể thơ. - Tìm hình ảnh thơ thể hiện chủ đề. Thông hiểu: - Nêu chủ đề của bài thơ ? - Chỉ ra và nêu tác dụng của biện pháp tu từ có trong đoạn thơ in đậm.	2	2		
2	VIẾT Viết đoạn văn khoảng 5-7 dòng ghi lại hành động tương ứng với vấn đề được gọi ra trong phần ngữ liệu. Viết bài văn nghị luận về chủ đề và đặc sắc nghệ thuật khoảng 400 chữ về tác phẩm thơ.		Vận dụng: Trình bày được những cảm nhận sâu sắc và có những hành động cụ thể tương ứng. Vận dụng cao: - Biết cách trình bày bài văn nghị luận. - Biết đưa ra luận điểm, lí lẽ, bằng chứng phù hợp với kiểu bài văn nghị luận văn học. - Sử dụng các phương tiện liên kết để liên kết các câu văn, trình bày theo trình tự hợp lí.			1	1
Tổng cộng	Số câu		Tổng cộng: 6 câu	2	2	1	1
	Số điểm		Tổng cộng: 10 điểm	2	2	1	5